

CIS OPS STAF TFU VII

Majoor Albert van Dijk, CIS OPS STAF TFU VII

Majoor Albert van Dijk heeft als voormalige S6 van de Gevechtsteunbrigade ruime ervaring met de CIS-ondersteuning van en voor samengestelde eenheden. Vanuit zijn huidige functie, commandant van het opleidings- en trainingspeloton van de School Verbindingsdienst, is hij voor drie maanden operationeel ingezet en belast met de functie van Chief CIS Ops bij Staf TFU VII. Albert maakt in dit artikel een doorkijk naar de operationele inzet van CIS en staat stil bij het opleiden en trainen voor een dergelijke inzet.

Het is langzamerhand een goede traditie aan het worden dat de hoofdredacteur van Intercom de sectie G6 van de TFU-rotaties weet te verleiden tot het schrijven van een artikel.

Ik moet helaas de conclusie trekken dat je als bestuurslid van de VOV een dusdanig verzoek niet kunt weigeren, vandaar dat u ditmaal een artikel aantreft over mijn belevenissen tijdens TFU VII en wel in de functie van Chief CIS Ops binnen de sectie G6.

In dit artikel zal ik de volgende zaken gaan beschrijven. Allereerst het voortraject, daarna de aankomst op Tarin Kowt, mijn eerste ervaringen rondom een geherintroduceerde functie. Vervolgens ga ik in op een aantal projecten die momenteel lopen en ik sluit af met een deel toekomstverwachting met daaraan gekoppeld een aantal aanbevelingen.

Verwacht geen technische uiteenzetting over de taken van een officier verbindingsdienst tijdens uitzending. Ik zal met name gaan beschrijven hoe ik een aantal zaken ervaren heb.

Dit stuk schrijf ik op persoonlijke titel en het heeft geen enkele relatie met mijn huidige functie, ondanks dat ik mij realiseer dat deze zaken niet altijd strikt te scheiden zijn.

VOORTRAJECT

Het CLAS heeft steeds meer moeite om de missie ISAF in Afghanistan te kunnen blijven draaien. Vooral de manoeuvre-eenheden hebben steeds meer moeite om de rotaties gevuld te krijgen. Hierdoor is onder andere besloten dat het Korps Mariniers een compagnie zal leveren als onderdeel van 1(NLD)BG. Er is ook besloten dat er meerdere functies binnen staf TFU vervuld zullen worden door officieren en onderofficieren van de Koninklijke Marine en het Korps Mariniers. Als gevolg hiervan is de majoor Mariniers (MAJMARN) Christ van Dinteren aangesteld als G6 TFU VII en tevens Missie G6 Afghanistan. Tijdens TFU VI is gebleken dat er veel werkzaamheden zijn binnen de sectie G6 en toen is het voorstel gedaan om een hoofd bureau CIS Ops

in de rang van kapitein of majoor toe te voegen aan de organisatie van staf TFU VII. Ook het ontbreken van een tweede officier met verstand van organisatie, werkwijze en communicatiemiddelen werd (ik denk terecht) gezien als een gemis omdat de *Information Management Officer* (IMO, van huis uit een officier IV en derhalve geen gegarandeerde CIS-achtergrond) niet per definitie verstand heeft van comms. Dit voorstel is geaccordeerd en vervolgens moest er middels een zoekslag een officier worden gevonden en aangewezen.

Ik zal u besparen welke wegen er allemaal bewandeld zijn om een kandidaat te vinden, maar de Commandant van de School Verbindingsdienst kreeg uiteindelijk op 23 september 2009 de opdracht om een officier beschikbaar te stellen. Na overleg met CLAS is besloten om voor eenmaal de functieperiode te delen en te laten vervullen door twee functionarissen, te weten ikzelf en vervolgens word ik in december afgelost door kap ing. Dennis Zijp.

Omdat mijn vertrekdatum ongeveer vier weken na deze datum lag moest een aantal zaken snel geregeld worden. Allereerst moesten de verplichte nummertjes gedraaid worden zoals: één week Missie Gerichte Informatie (MGI), schieten, kleden en de thuisfrontinformatiedag. Thuis moest er uiteraard ook een aantal zaken geregeld worden, waaronder het verjaardagsfeestje van mijn jongste dochter. Gelukkig was er voor alle zaken nog net voldoende tijd en vertrok ik met een gerust hart naar Afghanistan. Vier weken voorbereidingstijd is kort, het zorgt er overigens wel voor dat er geen tijd is om je zorgen te maken over wat er kan gebeuren tijdens de missie, dit geldt zowel voor mij als mijn thuisfront. Het enige dat niet prettig uitkwam, is dat ik aan het begin van de herfstvakantie moest vertrekken, waardoor een geplande vakantie vanwege het 45-jarig huwelijk van mijn ouders, niet door kon gaan.

AANKOMST OP TARIN KOWT, PROVINCIE URUZGAN

Op 20 oktober is het dan zover. Om half zeven word ik opgehaald door onze regimentsadjutant Bert Oost en mijn Stoo, stafadjutant Hans Dimmers. Na de gebruikelijke leeuwenbitter op vliegbasis Eindhoven – voorlopig mijn laatste borrel – vlieg ik naar Mirage en daarna door naar Tarin Kowt. Omdat de Dash voorlopig niet vliegt hebben wij een rechtstreekse vlucht op Tarin Kowt, dit scheelt in ieder geval een dag omhangen in Kandahar. Na de gebruikelijke incheckrituelen meld ik mij bij de sectie G6. Ik ben een week eerder dan zij mij verwachten, dus dat is goed nieuws voor hen. Ik word door adjudant Ferdy Janssen rondgeleid op FOB Ripley, ook bekend als Kamp Holland. Hierna begint het inwerktraject. Het wordt al ras duidelijk dat er de komende periode veel operaties uitgevoerd gaan worden en hierbij speelt de sectie G6 uiter-

aard een belangrijke rol. Afhankelijk van de samenstelling van de Force Elements (FE) moet bekeken worden hoe deze met elkaar kunnen en moeten werken en welke comms-middelen daarbij ingezet moeten gaan worden. Interoperabiliteit is niet alleen een probleem binnen de Coalition Forces (CF), echter sinds het toevoegen van een compagnie van het Korps Mariniers is de interoperabiliteit binnen 1 (NLD) BG ook een punt van aandacht. Deze zaken worden mij vanaf moment één duidelijk gemaakt en ik weet waarin ik mij de komende periode mag gaan vastbijten. Ook merk ik dat kennis van het operatiegebied essentieel is om goed te kunnen functioneren binnen bureau CIS Ops, en deze kennis is uitgebreid binnen de sectie aanwezig. De kennis omtrent de terreinomstandigheden is anders dan de gemiddelde staffunctionaris nodig heeft, met name het bereik van de radio's, de invloed van hoogteverschillen en dergelijke zijn zaken waar je meer kennis van moet hebben.

Omdat de sectie G6 al langere tijd zonder Chief CIS Ops heeft gewerkt zoekt men naar een inkadering (proces en inhoud) voor deze functie. Gelukkig kan ik goede afspraken maken met MAJMARNs van Dinteren over de functie-inhoud. Doordat de nieuwe functie eindelijk ingevuld is kan het sectiehoofd zich op andere zaken gaan richten dan het plannen van de operaties. Dit is een taak die bij uitstek ingevuld gaat worden door de Chief CIS Ops. In de praktijk betekent dit dat er veel vergaderd gaat worden met tot doel CIS-concepten ten behoeve van de operaties te ontwikkelen. Hierna moeten uiteraard de bevelen worden geschreven en voor de sectie 6 betekent dit het schrijven van de bijlage Q en eventuele appendices en paragraaf 5 van het rompbevel. Ook zijn er nog diverse projecten die al langere tijd spelen, maar daar ga ik later op in. Al met al zal ik mij de komende tijd niet vervelen.

EERSTE ERVARINGEN

Ik ben nog maar amper in het gebied en er vinden al weer allemaal wijzigingen op operaties plaats. Een geplande operatie gaat niet door omdat er besloten is tot een *run-off elections* op 7 november 2009 van de Afghaanse verkiezingen die in augustus jongstleden zijn gehouden. Voor de leden van de battlegroup is dit een enorme teleurstelling en voor ons ook. De operatie had een aantal mooie uitdaging op commsgebied in zich waarvoor de verwachtingen hoog gespannen waren. Helaas gebeuren dit soort zaken vaker, leermoment niet volledig behaald, toch veel geleerd. Het is de vraag of de operatie alsnog door de volgende battlegroup gedraaid gaat worden en als dat al zo is dan zal Dennis Zijp zeker ook veel leermomenten hebben.

Binnen de staf zijn we in ieder geval nog blij dat we de *run-off elections* nog hebben, de focus gaat volledig richting deze operatie. Helaas trekt in de laatste week voor de verkiezingen één van de kandidaten, dhr Abdullah Abdullah, zich terug uit de verkiezingen. Karzai zal opnieuw voor een periode van vijf jaar als president aan de slag gaan. Weer een operatie die niet doorgaat en dat nog wel vlak voor de *Relief In Place* (RIP) van de Nederlandse eenheden. Resultaat hiervan is dat het iets rustiger wordt voor de Chief CIS Ops. Ik hoop dat er snel weer iets gepland gaat worden en met mij vele anderen.

Gelukkig geeft dit wel de tijd en gelegenheid om meer aandacht te kunnen besteden aan de *HandOver TakeOver* (HOTO) van het CIS-personeel, waaronder de S6 BG en de commandant van het C2Ostpeloton. Hier kun je als sectie G6 je plannen voor de komende periode vorm geven en er zorg voor dragen dat er continuïteit komt in het CIS-optreden. Een zeer belangrijke fase dus tijdens een uitzending.

EEN PAAR BIJZONDERE CIS GEBEURTENISSEN GEDURENDE MIJN UITZENDING

Een van de meest in het oog springende gebeurtenissen in de uitzendperiode is wel het bezoek van radio 3 FM. Op zich niet een technisch hoogstaande exercitie maar wel een met veel media aandacht. Falen was geen optie.

Voorafgaand worden er goede afspraken gemaakt over de meest gangbare zaken die de revue gaan passeren, variërend van het installeren van de geluidsinstallatie, leveren van telefoniediensten en de linken naar Nederland.

Ondanks nauwkeurige plannings blijkt dat in de praktijk veel geïmproviseerd moet worden. Niet alle materiaal is beschikbaar, geschikt of inzetbaar waardoor de ondersteuning vanuit het C2Ostpeloton noodzakelijk is. Hier blijkt dan gelukkig ook weer dat je met vee-eende krachten veel voor elkaar kunt krijgen.

Een tweede bijzondere gebeurtenis is het gebiedsdekkend maken van de VHF-verbindingen. Voor dit project komt tijdelijke ondersteuning uit Nederland. Alles wordt in het werk gesteld om ervoor te zorgen dat de FE betere en gegarandeerde comms hebben ten behoeve van hun operaties.

PROJECTEN

De afgelopen periode zijn er binnen de TFU diverse CIS gerelateerde projecten opgestart en uitgevoerd. Zoals altijd tijdens uitzendingen blijkt dat niet alle projecten tijdig uitgevoerd kunnen worden waardoor je maar mag hopen dat je opvolgers met het juiste boekje bedoelingen het project kunnen afronden. De afgelopen periode zijn onder andere de volgende projecten gepasseerd: herinrichting antennepark, VHF-gebiedsbedekking, upgrade bandbreedte van de Milsatcomlink.

Een enkel project liep al tijdens TFE IX en is niet afgerond tijdens de periode van TFE-X. Dit heeft als groot nadeel dat het project goed beschreven moet zijn zodat de opvolgers weten waarom het project überhaupt gestart was. Helaas is dit vaak niet het geval waardoor regelmatig materieelzendingen het inzetgebied ingaan waarvan iedereen zich afvraagt waarvoor het bedoeld kan zijn. Gelukkig zijn wij hier als verbindelaren niet uniek in, projecten hebben helaas de algemene kenmerk dat deze een lange doorlooptijd hebben.

De IMO heeft met name heel veel tijd en energie gestoken in het opschonen van de TITAAAN 'rood' en TITAAAN 'zwart' omgeving. Rechten moesten opnieuw worden gezet, bestanden moesten worden opgeschoond en archieven moesten definitief gearchiveerd worden, oftewel back-up en van het netwerk verwijderen.

TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN, WAARONDER EEN AANTAL AANBEVELINGEN

Vanaf TFU VIII zal de functie van Chief CIS Ops ingevuld gaan worden door een kapitein van het Korps Mariniers (KAPMARNIS). Mijn eerste ervaringen met de mariniers leert mij dat zij veel meer in de techniek zitten dan de gemiddelde officier en onderofficier Verbindingsdienst van de Landmacht. Dit heeft alles te maken met de wijze van optreden van het Korps Mariniers en de loopbaansporen die hierin gevolgd worden. De mariniers kennen nog steeds de specialisten en de verbindelaar is daar één van. De opleidingen op het vakgebied starten al als marinier en worden in iedere functie en rang alleen maar verder uitgebreid. Hierdoor wordt veel kennis en ervaring opgedaan en kan men met recht spreken van een kame-

raad specialist comms.

Uiteraard zullen een aantal projecten nog afgemaakt moeten worden, waaronder de multinationalisering van het Base Commando TK.

Helaas heb ik ook moeten constateren dat het aanvangsniveau van de manschappen van de Verbindingsdienst nog tekort schiet bij het begin van hun missie. Zonder al teveel gevoelige onderwerpen aan te snijden kan de conclusie getrokken worden dat er aan de missiegerichte opleiding van de manschappen nog veel verbeterd kan en moet worden. Bij de TFU worden de manschappen ingezet als comms specialist of kortweg 'comspecper' ten behoeve van de diverse vooruitgeschoven *Patrol Bases* (PB). Zij werken op een PB nauw samen met de daar gestationeerde eenheden en zijn daar volledig geïn-

Het kabinet moet hier nog over besluiten. Ongeacht of de missie een vervolg gaat krijgen, staat voor mij vast dat er te allen tijde, bij welke missie dan ook, behoefte is aan een allround operator comms. Dit geldt voor zowel de manschappen als de onderofficieren, echter ook de officieren Verbindingsdienst moeten de techniek blijven volgen om hun rol van adviseur betekenisvol en inhoudsvol uit te kunnen voeren. De ogen sluiten voor de snelle ontwikkelingen, die er dagelijks op ons afkomen, is geen optie. De principes van radio's en netwerken blijven hetzelfde. Slimme werkwijzen, maatwerk configuraties en specifieke inzet en van apparatuur, hardware en de software maken het verschil binnen een gevechtsorganisatie die steeds verandert. Hierdoor kunnen wij als verbindelaren blijven voldoen aan Nuntius Transmittendus, het bericht moet door! en wel Qua Patet Orbis, overal ter wereld.

tegreerd. Dit kunnen eenheden van 1 (NLD) BG zijn, maar ook (AUS) *Mentoring and Reconstruction Task Force* (MRTF) of (FR) *Operational Mentor and Liaison Team* (OMLT). De commspeccer is niet alleen verantwoordelijk voor het instandhouden van de communicatiemiddelen (VHF radio's, FM 200, HF 7000 en IPT) maar ook voor het lokaal uitgerolde netwerk (VOIP, TITTAAN-rood workstation). In de praktijk worden onze manschappen niet op beide vakgebieden opgeleid en voorbereid. Een aantal zaken kan tijdens de formering en gereedstellingsperiode nog worden aangeleerd, echter veel zaken moeten in de praktijk, *training on the job*, bijgebracht worden tijdens de HOTO-periode. Dit vergt veel van de onderofficieren die de trainingen moeten verzorgen en derhalve zelf veel kennis moeten hebben van nagenoeg alle CIS-middelen die in het gebied aanwezig zijn. De ervaring leert dat deze kennis vaak wel aanwezig is bij de vertrekkende rotatie, echter de nieuwe ploeg moet zich deze kennis snel eigen maken. We mogen niet als vanzelfsprekend aannemen dat dit altijd goed gaat. Een (langere) HOTO-periode ligt aan de basis van een steile en effectieve leercurve.

Het is toch heel opmerkelijk dat 101 CISbat, als een van de weinige eenheden binnen de Koninklijke Landmacht, niet beschikt over combat netradio's.

101 CISbat kan haar personeel slechts zeer beperkt voorbereiden op de rol van commspeccer en toch is het merendeel van de TFU-commspeccers afkomstig van 101 CISbat. Dat wringt.

Vanzelfsprekend heeft de School Verbindingsdienst een rol en taak bij het opleiden voor apparatuur dat niet bij de eenheid beschikbaar is. Ervaring kan je echter niet leren op een school, ervaring opdoen en getraind worden doe je bij de eenheid en dat is het domein van de operationele commandant. Dan moet die operationele com-

mandant wel tenminste kunnen beschikken over de middelen. Ook dat wringt.

Verder zou er meer aandacht moeten komen voor het werken in de Engelse taal. In de praktijk blijkt gewoon dat alle vergaderingen en werkgroepbijeenkomsten in het Engels gevoerd worden. Ook alle bevelen worden in het Engels geschreven. Dit betekent dat hier meer aandacht voor moet komen in de opleidingen, in ieder geval in de opleidingen, die op de School Verbindingsdienst gehouden worden. Ik denk hierbij aan de S6/IV cursus op bataljons- en brigade-niveau, maar mogelijk dat er ook in de vaktechnische opleidingen voor de KMA en de KMS en in de primaire en secundaire vorming officieren en onderofficieren meer aandacht voor dit aspect moet komen.

Op het moment dat ik dit artikel schrijf is nog niet bekend of Nederland ook na 2010 nog een missie zal hebben in Afghanistan.

